

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Mintka íratás

Cím:

Forrás:

Magyar Nemzet
1959. VII. 2.HÁROM FESTŐ, EGY SZOBRA SZ
az Ernst-múzeumban

Személy

Helyszám

708

Ernst Múzeum

1959.

Négy, delelőjén túl jutott, világot járt művész kiállítása nyílt meg az Ernst-múzeum termeiben. A három festő a két világháború között, Európa nagy kulturális válságának idején indult el művészi pályáján, akkor, amikor divat volt a különféle nagyhangú programművészetek jelszavaival dobálózni és kevés tudással művészi forradalmat sejtetni, hogy azután nyomtalanul eltűnjének az európai művészeti élet színpadáról, mint például a Marinetti-féle futurizmus. A három magyar festő szerencsésen megőrizte egyéniségét, látomászerű, költői alaphangját biztos vezérfonal maradt számukra mestereik, Vaszary, Réti és Glatz tanítása.

Gábor Jenő, aki Pécsen született, szintén megjárta Párizst és valamikor az UNE tagjaként állandó kiállítója volt a Nemzeti Szalonnak. Művészetén nyomot hagyott a kubizmus konstruktív képszerkesztése, és bár témaköre általában a dolgozó, munkálkodó ember, munkaábrázolásait csak az utóbbi időben tudja némi élettéliséggel valószínűvé tenni.

A másik festő, Klie Zoltán szintén dunántúli és talán jellemző is művészetére, hogy Babits Mihály földjén, a szekszárdi lankákon született. Vaszary tanítványaként indult, két évig élt Párizsban. Művészi egyéniségének fejlődésére az akkori párizsi áramlatok mellett döntőbb hatást tett Puvis de Chavanne összefogóbb képszerkesztése és sokáig a hamvas, holdfényes, egységes körrajzú, síkszerű látomások foglalkoztatták. Fiaitalkori, csupán néhány színre redukált, dekoratív képmegoldásaiban is mindig igyekezett lépést tartani a magasigényű festészet törvényszerűségeivel. Most ezen a kiállításon gazdag

színpompában látjuk viszont. Mintha keleti álmok mesészerű látomásait rögzítene újszerű technikával. A felületnek ez a gondos megmunkálása rokon a zománc és a mozaik színelrakásának módszerével. Képei sokszor játékos, mesészerű menekülések a valóságból egy sajátköltötte álomvilágba, sokszor azonban kifejező rádöbbenései és megjelenítései a mai ideges, érzékeny ember hangulatvilágának.

A harmadik festő Járity Józsa, mint Réti és Vaszary tanítványa, magáévá tette mestereinek rajztudását, erőteljes koloritját. Nagy hatással volt kialakulására hét évi párizsi tartózkodása, ahol Van Gogh-tól Piccasóig sok mindent látott az új francia törekvésekből. Ezeknek hatása tagadhatatlanul ma is kifejezésre jut festészetében, mely szintén látomásokban, egyéni színharmóniákban tükrözi Járity alkotótehetségét. Artisztikus, dekoratív látásával erősen lestillálja a valóságot, mégsem marad adós a lényeg érzékeltetésével.

A tárlat egyetlen szobrasza, a nyolcvanadik éve felé járó Csillag István, aki különösen érmeivel tette nevesak itthon, hanem határainkon túl is megbecsültté nevét. Kora jelentős művészeiről, közéleti szereplőiről maradandó értékű nobilis plaketteket készített, melyek közül nem egy került a Szépművészeti Múzeumba. Domborművein, mint például a Csokonai-képmáson, a klasszikus plasztika összefogó harmóniáját dicsérhetjük és nem utolsósorban a karakter iránti érzékét. Az ő keze munkája József Attila és Frankel Leó emléktáblája, melyek érdemes életművében is jelentős állomást képviselnek.

Az Ernst-múzeum csoportkiállítása a két világháború közötti nehéz idők olyan érett művészeit hozza most a nyilvánosság elé, akik a forrongó művészi irányok és a szélsőséges kísérletezések korában sem szegődtek antihumanista mondanivalók szolgálatába. Színes költő álomvilágokat vetítenek elénk, megnyugtató, majd izgalmas színharmóniákat, anélkül azonban, hogy korunk kérdéseit feszegetnék.

d. m.